

مشرقی‌شناس: بحرانی، عادل شعله

عنوان قرارداد: المجتمع الراقي: أسسه وسماته و عوامل جامعه پیشرفته از نگاه آیت الله عیسی احمد قاسم، فارسی
عنوان و نام پدیدآور: ویژگی‌ها و عوامل جامعه پیشرفته از نگاه آیت الله عیسی احمد قاسم، به ضمیمه روش تفسیری ایشان، نویسنده
عادل الشعله البحرانی؛ ترجمه حجت الله فسقری، ام‌الینین قرزلو.
مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، ۱۳۹۰.

مشخصات ظاهری: ۱۶۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۲۱-۰۷۷-۹

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: کتابخانه

موضوع: قاسم، عیسی احمد، ۱۹۳۸-م. - دیدگاه درباره جامعه‌شناسی اسلامی

موضوع: قاسم، عیسی احمد، ۱۹۳۸-م. - دیدگاه درباره تفسیر

موضوع: تفاسیر شیعه - قرن ۱۴

موضوع: Qur'an - Shi'ite hermeneutics - 20 th century

موضوع: تفاسیر عرفانی - قرن ۱۴

موضوع: Qur'an - Mystical hermeneutics - 20 th century

موضوع: جامعه‌شناسی اسلامی

Islamic sociology

شناسه افزوده: فسقری، حجت الله، مترجم

شناسه افزوده: قرزلو، ام‌الینین، مترجم

شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۳۹۰/ب۳۲۰ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳

شماره کتابشناسی ملی: ۲۲۷۱۳۲۶

نشر معارف

روحِ آگے دھاوے عوامل جامعہ پیشرفتہ
اور دہائیاد آیت اللہ شیخ عیسیٰ قاسم
بہ سہ ماہیہ روش تفسیری ایشان

شیخ عادل الشعلہ البحرانی

ترجمہ

دکتر حجت اللہ فستقری

(عضو هیئت علمی دانشگاه حکیم سبزواری)

وام البنین قزلسفلو

نشریات

■ عنوان: ویژگی‌ها و عوامل جامعه پیشرفته از دیدگاه آیت الله العظمی روح عینی
 قاسم: به ضمیمه روش تفسیری ایشان ■ نویسنده: شیخ عادل شعله‌آبادی
 ■ ترجمه: دکتر حجت‌الله قسبقری و ام‌الجبین قریشی ■ ویرایش: دکتر محمد بدیع
 ■ شرح جلد: کارگاه طراحی ۲۰۲ ■ صفحه‌آرا: حسین قاسمی ■ ناشر: دفتر نشر
 معارف (وابسته به نهاد ترجمه) مقام معظم رهبری در دانشگاه تهران ■ نویسنده: آیت الله العظمی
 شاهرگان: ۱۰۰۰ جلد ■ قیمت: ۱۰,۰۰۰ تومان ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۴۱-۰۶۶۹-۴۷۰

مراکز پخش

■ اراک: ۰۸۶-۲۲۲۲۹۰۴۸ ■ ارومیه: ۰۲۴-۲۲۲۵۶۶۱ ■ اصفهان: ۰۶۱-۴۲۲۵۱۳۶۱
 ■ اهواز: ۰۶۱-۲۲۲۸۰۰۰ ■ ایلام: ۰۹۱-۷۵۵۱۸۸ ■ بجنورد: ۰۵۸-۴۴۴۱۲۴۸۲
 ■ بندرعباس: ۰۷۶-۲۲۶۱۷۵۵۷ ■ بیرجند: ۰۶۶-۲۲۴۲۲۱۷۹ ■ تهران: ۰۲۱-۸۸۱۱۱۲۱۲
 ■ خرم‌آباد: ۰۶۶-۲۲۲۲۷۷۱ ■ رشت: ۰۱۴-۲۲۲۲۵۶۹ ■ زنجان: ۰۲۴-۲۲۲۶۶۴۵
 ■ ساری: ۰۱۶-۲۲۲۵۲۰۴۰ ■ شاهرگان: ۰۲۸-۲۲۲۶۲۲۲ ■ شیراز: ۰۷۱-۲۲۲۴۶۵۱۴
 ■ قزوین: ۰۲۸-۲۲۲۴۰۰۷۶ ■ قم: ۰۲۵-۲۷۷۵۲۵۱ ■ کرمان: ۰۷۶-۲۲۲۴۱۲۶۶
 ■ کرمانشاه: ۰۸۶-۴۷۷۴۸۱۱ ■ گرگان: ۰۱۷-۲۲۲۷۸۰۰
 ■ مشهد: ۰۵۱-۲۲۲۲۰۱۱۹ ■ پارس‌ج: ۰۹۱-۷۷۵۵۸۵ ■ یزد: ۰۳۵-۲۶۴۳۰۲۳۱

www.ketaboom.ir ; E-mail: info@ketaboom.ir

@MaarefBook

فهرست

۹.....	سخن ناشر عربی
۱۳.....	مقدمه

بحث اول: تعریف جامعه (۱۵)

مبحث دوم: پایبندی به جامعه (۱۷-۳۳)

۱۷.....	اصل اول: انسان (مردم)
۱۹.....	اصل دوم: عقیده
۲۰.....	اصل سوم: سرزمین
۲۴.....	اصل چهارم: دستور یا قانون (کنترل اجتماعی)
۲۵.....	اصل پنجم: حاکم یا حکومت (قدرت)
۲۷.....	اصل ششم: پیوندهای اجتماعی مرتبط

مبحث سوم: ویژگی‌های جامعه اسلامی (۳۵-۴۳)

۳۵.....	ویژگی اول: اصول‌گرایی
۳۷.....	ویژگی دوم: عدالت
۳۹.....	ویژگی سوم: قیام بی‌درپی
۴۰.....	ویژگی چهارم: تعاون و همکاری
۴۱.....	ویژگی پنجم: شهامت داشتن در بیان حق

ویرگی ششم: داشتن عزت و اراده ۴۲

مبحث چهارم: عوامل پیشرفت اجتماعی (۹۰-۴۵)

- عامل اول: تشکیل ایدئولوژی اسلامی ۴۵
- مسئله اول: آیین‌نامه این ایدئولوژی ۴۵
- مسئله دوم: ویرگی‌های ایدئولوژی اسلامی ۴۶
- مسئله سوم: مرجعیت ایدئولوژی اسلامی ۴۸
- مسئله چهارم: ارائه وضع امت اسلامی براساس ایدئولوژی خود ۴۹
- مسئله پنجم: سروریت معرفی امت و ارائه ایدئولوژی‌های خود ۵۰
- عامل دوم: آزادی‌نابام‌ها از سیطره دشمنان امت اسلامی ۶۰
- عامل سوم: مقاومت در برابر ظلم و طغیان ۶۱
- تعریف مقاومت و راه آزادی ۶۱
- شروط مقاومت و ویرگی‌های آن ۶۲
- نقش مقاومت ۶۲
- عامل چهارم: غیرت داشتن نسبت به امت اسلامی ۶۳
- راه عفت ۶۵
- ثمره عفت ۶۵
- عامل پنجم: وحدت اسلامی ۶۷
- بنیانگذار هفته وحدت: ۶۷
- اهداف هفته وحدت ۶۸
- موضع امت در قبال هفته وحدت ۶۹
- عامل ششم: شکر خدای متعال ۶۹
- مفهوم شکر ۶۹
- تبیین پیشرفت جامعه شکرگزار ۷۰
- انواع شکرگزاری مؤثر در پیشرفت اجتماعی ۷۲
- راه شکرگزاری ۷۴
- عامل هفتم: تقوا و تلاش برای ریاضت و تربیت نفس ۷۵
- راه تقوا ۸۱
- لوازم و شرایط جهاد با نفس ۸۶

ثمرات جهاد با نفس و تربیت آن: ۸۹

مبحث پنجم: پایه‌های فعالیت اجتماعی (۹۱)

مبحث ششم: شروط فعالیت و کار اجتماعی (۹۳-۱۰۱)

مبحث هفتم: برنامه‌های پیشرفت اجتماعی (۱۰۳-۱۰۶)

۱۰۳ ۱. طرح امر به معروف و نهی از منکر

۱۰۳ دوم: طرح تربیت روشمند

۱۰۵ ۳. طرح سبک‌دستی و سبک‌گزینی اخلاقی

۱۰۵ چهارم: طرح شجاعت دین و عزت سرزمین

۱۰۶ پنجم: طرح تعاون و همکاری و جهاد سازندگی

۱۰۷ منابع

ضمیمه: روش تفهیمی آیت‌الله شیخ عیسی قاسم

۱۱۱ سخن ناشر عربی

۱۱۵ مقدمه

معنای تفسیر قرآن (۱۱۹)

مراحل تفسیر (۱۲۱-۱۲۲)

۱۲۱ مرحله اول: فهم معنی

۱۲۱ مرحله دوم: نتیجه‌گیری

لوازم و شرایط تفسیر (۱۲۳-۱۲۵)

منابع تفسیری (۱۲۷-۱۳۲)

۱۲۷ منبع اول: احادیث شریف

۱۲۸ منبع دوم: سخنان زبان‌شناسان

۱۲۸ منبع سوم: گفته‌های مفسران

گونه‌های تفسیری شیخ عیسی قاسم (۱۳۳-۱۳۴)

- گونه اول: تفسیر ترتیبی ۱۳۳
گونه دوم: تفسیر موضوعی ۱۳۳

روش‌های شیخ عیسی قاسم در تفسیر قرآن (۱۳۵-۱۵۹)

- روش اول: قرآنی ۱۳۵
روش دوم: روایی ۱۴۰
روش سوم: لغوی ۱۴۷
الف- استفاده از علم لغت در تفسیر ۱۴۷
ب- استفاده از علم نحو در تفسیر ۱۴۹
ج- استفاده از علم بلاغت در تفسیر ۱۵۲
روش چهارم: عقلی ۱۵۶
دیدگاه پنج‌گرا ۱۵۷
دیدگاه هدف‌گرا ۱۵۷

ویژگی‌های تفسیر شیخ عیسی قاسم (۱۵۹-۱۶۲)

- ویژگی اول: بُعد اصالت ۱۵۹
ویژگی دوم: بُعد درمانی ۱۵۹
ویژگی سوم: بُعد مقایسه‌ای ۱۶۰
منابع ۱۶۳

سخن‌ناش عربی

بسم الله الرحمن الرحيم

«فقیه و جامعه» موضوعی است که همیشه بحث و جدل‌های فراوانی را برانگیخته است که این بحث‌ها مدای از واقعیت اجتماعی مربوط به این عنوان نیست، به گونه‌ای که دیدگاه‌های مختلفی درباره مفاهیم این موضوع وجود دارد، از جمله دیدگاهی که از جامعه کناره‌گیری می‌کند و مفاهیم بسیار محدودی برای فقیه در نظر می‌گیرد یا دیدگاهی که دایره مفاهیم این عنوان را گسترده می‌بیند تا حدی که به وسیله لوازم دقیق یک موضوع و با کمک معیارهایی به درک آن موضوع می‌پردازد تا در حد وسط حرکت نماید.

بی‌شک این تقسیم‌بندی‌های عملی در برخورد با این مسئله، به شیوه [و خط مشی] اجتماعی فقیه برمی‌گردد و این شیوه تحت تأثیر عوامل مختلفی است که مهم‌ترین آن عوامل، درک دقیق اسناد دینی مرتبط با این موضوع است. خود فقیه، به دیدگاهی دست می‌یابد، سپس با یک دیدگاه دیگر مواجه می‌شود که می‌تواند آن را دقیقاً با همان دیدگاه خود مطابقت دهد، آن را به واقعیتی رفتاری تبدیل کرده، از آن پیروی نماید و در ساختن واقعیت اجتماعی جامعه ایمانی و اسلامی شرکت نماید.

رهبر فقیه ما آیت‌الله شیخ عیسی احمد قاسم (دام‌ظله) - در طول این چند ده سال - در بنیانگذاری دیدگاه اجتماعی، بسیار توانمند بوده است. دیدگاهی که رفتار ایشان پیش از گفتارش بردرستی آن تأکید نموده و ایشان این دیدگاه را به درج نسبت داده است که به نفوذ حالت اجتماعی بر اساس مبدأ توحید اصالت می‌بخشد؛ بنابراین ایشان را فقهی می‌بینید که با آن جایگاه والایش، اقدامات و فعالیت‌های بزرگی در عرصه‌های اجتماعی انجام می‌دهد تا اثرات مهمی از خود بگذارد. این که ایشان عرصه‌ها را ترک نمی‌کند مگر آن که در آن، تأثیر عمیقی بگذارد و افراد، جامعه و سایر ویژگی‌های مختلف شان - به اسلام پیوند دهد، سپس با آن درک بی‌شائبه، سرپرستی یتیمان حقیقی آل محمد (علیهم‌السلام) را برعهده می‌گیرد و این یتیمان با سحای اخلاقی، بصیرت و مهربانی متکی بر خشنودی خداوند که در ایشان وجود دارد، سایه‌ساری مهر آن را می‌یابند...

انتشارات «الفقیه المعام» به دنبال تلاش برای معرفی بخشی از دیدگاه‌های اجتماعی این فقیه برجسته، مؤمین و زاهد را تقدیم شما می‌کند.

این اثر، تحقیق جامعی است به عنوان «المجتمع الراقي: أسسه و سماته و عوامله فی نظر الفقیه آية الله الشیخ عیسی احمد قاسم»: «اصول، ویژگی‌ها و عوامل جامعه پیشرفته در نگاه آیت‌الله شیخ عیسی احمد قاسم». این کتاب، پژوهشی است که تلاش می‌کند دیدگاه ایشان را درباره مهم‌ترین عوامل رساندن جامعه پیشرفته به نور وجود و تحقق آن در زمین برجسته سازد. این کتاب پس از چند مبحث مرتبط را مورد بررسی قرار می‌دهد تا از خلال آن دیدگاه مستحکمی در این باره ارائه دهد. ابتدا مفهوم جامعه و پایه‌های عمومی برای ساختن آن را بیان می‌کند، سپس ویژگی‌های جامعه اسلامی را به صورت ویژه معرفی می‌نماید و در پایان لوازم و شرایط کار اجتماعی را شرح می‌دهد و این عناوین - که بیانگر نیازهای مهم اجتماعی است - جزئیات زیادی را دربردارد که فرد مسلمان در ساختن دیدگاه اجتماعی اسلامی جامع و کامل از آن بی‌نیاز نیست.

یکی از امتیازات این اثر ارزشمند این است که به قلم استاد شیخ عادل

الشعله نگاشته شده است. شیخ عادل الشعله یکی از فعالان در زمینه مطالعه، به کارگیری و نشر اندیشه‌های این عالم در عرصه‌های مختلف، یکی از بارزترین ملازمان، مریدان و شاگردان آن جناب و (در گذشته) یکی از اساتید برجسته حوزه علمیه بحرین در مقاطع تحصیلات تکمیلی و در حال حاضر از اساتید حوزه قم می‌باشد؛ افزون بر این، وی با توجه به شهرتی که در زمینه فهم درست، تاسیس گسترده و خلوص نیت دارد در برخی مراکز دینی، پُست‌های مهمی را ایفا می‌کند تا جایی که بنا به همین شهرت، مورد اعتماد علمای بزرگ قرار دارد؛ قبل از اینکه سورا، نمای بحرین به ناحق مُنحل شود، او یکی از اعضای بنیانگذار در هیأت مرکزی این شورا و رئیس مرکز استراتژیک آن بود و نیز امامت یکی از مهم‌ترین مساجد مرکزی «منا» [پایتخت بحرین] به نام مسجد مؤمن را برعهده داشت و مشاور معنوی و مربی اخلاق بسیاری از کانون‌های فعال جوانان بود. خداوند بر توفیقاتش بیفزاید، تلاش را پاداش دهد و مجاهدت پُربرکتش را خالص سازد...

امیدواریم که این کتاب، مقدمه‌ای بر ارائه نتایج فکری و عملی ارزشمند آیت‌الله عیسی قاسم - که شایسته نشر و تبلیغ است - باشد تا همگان از آن بهره‌مند شوند و هدف اساسی از تأسیس این مرکز شرکاء همان نشر آثار فقیه مقاوم آیت‌الله عیسی قاسم است، تحقق یابد. توفیق بنهادن تائید الهی است و بر او توکل کرده و به او روی می‌آوریم و از او تأیید و توفیق می‌خواهیم.

داود التاج، المقام

۸ ربیع الاول ۱۴۳۶ ه. ق.

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين محمد وآله
الطيبين الطاهرين.

خداوند، توفیق مطالعه سخنان فقیه ربانی ایت الله شیخ عیسی احمد قاسم
بحرانی (دامت برکاته) را ارزانی داشت. گردآورنده بنا به درخواستی که از او شده بود،
تلاش کرده است تا در مجال اندک، دیدگاه و نظرات آن بزرگوار در زمینه اصول
و عوامل پیشرفت جامعه را گرد آورده و بررسی نماید و همین مجال اندک باعث
شد که این گردآوری آن طور که می خواستیم، کامل نگردد و از ارائه برخی شواهد
جزئی خالی بماند.

تلاش انتشارات «الفقیه المقاوم» بر چاپ این پژوهش ها متمرکز شده است و
از خداوند قادر متعال می خواهیم تلاش مسئولان و دست اندرکاران این مرکز را جبر
دهد و به گرم قبول بفرماید و این پژوهش های اندک را ذخیره هر دوسرای آنان
قرار دهد.